

Foto: Zayne C. - Adobe stock; Public domain

Lépe je poslouchat Boha než lidi

Před 78 lety zuřila na celém světě druhá světová válka. Před 78 lety utrpělo nacistické Německo první opravdu tvrdou porážku u Stalingradu. Před 78 lety jeden rakouský sedlák jménem Franz Jägerstätter odmítl bojovat v německé armádě, protože se to přičilo jeho svědomí a protože nemohl být zároveň nacistou a katolíkem. Před 78 lety 9. srpna 1943 byl tento odvážný muž popraven gilotinou ve věznici v Brandenburg.

PETR JANŠTA

V souvislosti s tímto hrdinným odporem nám možná vyvstává několik otázek: Jedná se o podřívání vojenské morálky, když člověk z náboženského přesvědčení odmítne bojovat v armádě? Je možné v některých případech poslouchat lidi, a ne Boha? A v kterých? Nejedná se o lehkovážnou obět, když tento muž po sobě zanechal ženu a čtyři děti, které mohly být kvůli jeho rozhodnutí také perzekvovány? Pokud jste na všechny otázky odpověděli „ne“, pak máte stejný názor jako svatá církev, která Franze Jägerstättera prohlásila v roce 2007 za blahoslaveného. Jeho milovaná žena Franziska, která zemřela v roce 2013 ve věku 100 let, a jeho všechny čtyři děti se této mimořádné události ve zdraví dožily.

Franz Huber se narodil 20. května 1907 v Sankt Radegundu v Horním Rakousku blízko Lince jako syn svobodné matky, která si v roce 1917 vzala Heinricha Jägerstättera. Ten při svatbě malého Franze adoptoval. Jeho mládí nebylo příliš příkladné, však se v roce 1933 stal nemanželským otcem dcery Hildegard. Až po jeho sňatku s Franziskou Schwaningovou v roce 1936 nastává v jeho životě zásadní obrat. Víra, modlitba se stávají úhelnými kameny rodinného života Jägerstätterových. Z jejich manželství vzejdou dcery Rosalia, Maria a Aloisia. Franz se stává kostelníkem v Sankt Radegundu. Franz jednou řekl, že nikdy netušil, jak krásné může manželství být, a to manželství podpořené četbou z Bible a svátostmi. „Pomáhali jsme si navzájem na cestě víry,“ vyznala později Franzova manželka. Jenže v té době dochází k anšlusu (při-

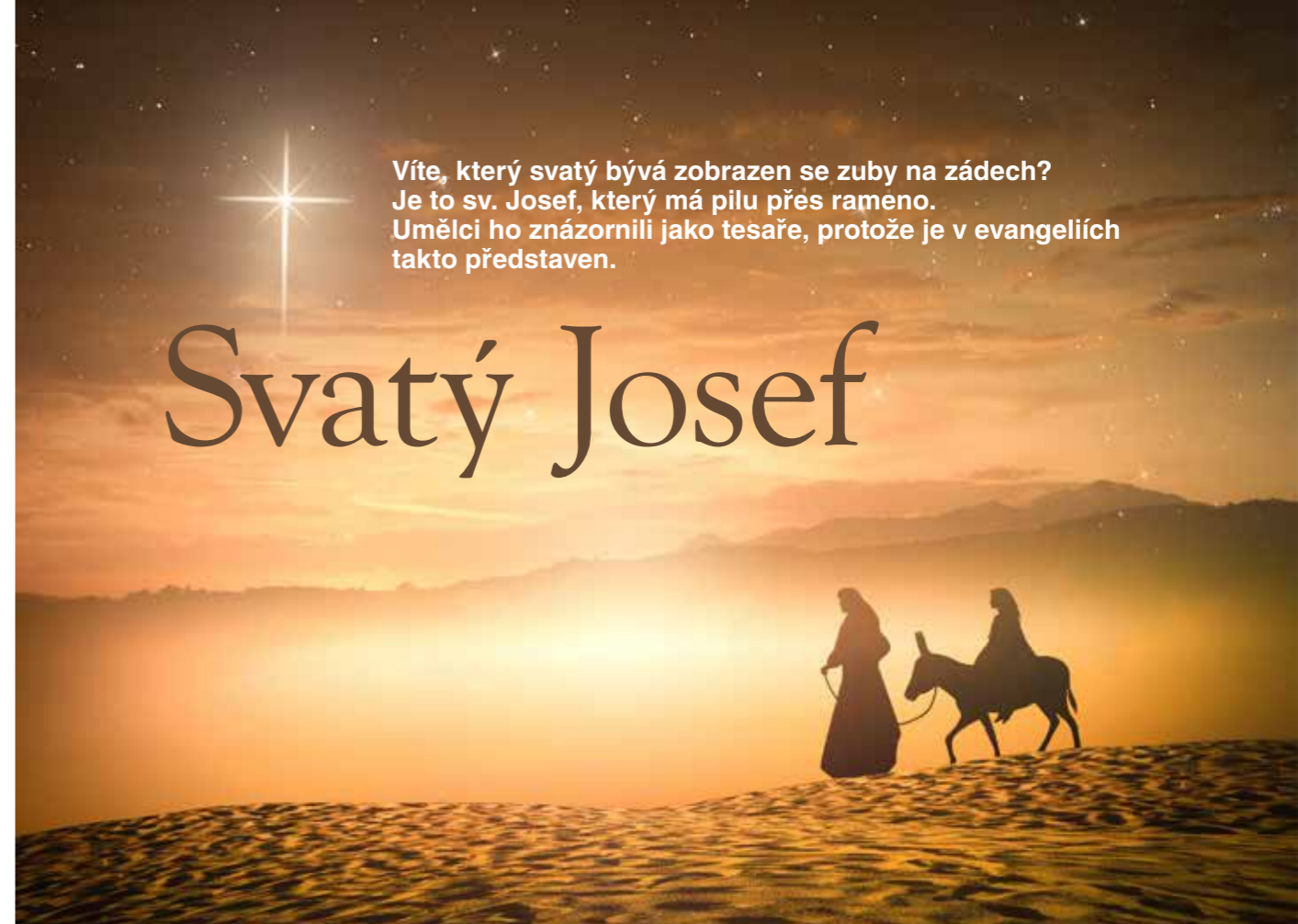
nacistický stát by jednal proti svému přesvědčení... nemohl být zároveň nacistou a katolíkem... jsou podle něj věci, v nichž

pojení) Rakouska k Německé říši a Franz je od začátku proti. Pro něj jsou nacisti a křesťanství neslučitelné. V letech 1940 a 1941 byl dvakrát odveden na vojnu, ale později byl vrácen zpátky na statek z důvodu jeho povolání farmáře. Potřetí (v roce 1943) se již vzepřel. Služba na frontě a ve zbrani byla pro něj hříchem. Několikrát žádal o nevojenský odvod, ale byl mu odepřen. Soudní zápis uvádí: „Kvůli svému náboženskému přesvědčení odmítl službu ve zbrani, neboť bojem pro

musí člověk více poslouchat Boha než lidi; řekl, že kvůli přikázání ‚budeš milovat svého bližního jako sám sebe‘ nemůže bojovat se zbraní.“ Mladý farmář byl zatčen a odveden do věznice v Linci, kde byl podroben dvouměsíčnímu mučení. Právě tehdy propadal největším pochybnostem o své víře, o správnosti svého jednání, měl strach o svou rodinu a také mnoho lidí – dokonce těch hodně blízkých – mu nerozumělo, považovali jeho čin za hloupý, zbytečný, mnozí ho obviňovali z toho, že je pyšný a klade sebe nad rodinu. Jeho manželka mu však byla obrovskou oporou, i když prožívala velmi mučivé stavy. 6. července 1943 byl Franz Jägerstätter ve věznici v Berlíně, kam byl mezitím převezen, odsouzen k smrti z důvodu „podřívání vojenské morálky“. Bezprostředně před svou popravou napsal: „Když jsou mé ruce v řetězech, je to mnohem lepší, než kdyby byla v řetězech má vůle. Ani vězení, ani řetězy, ani rozsudek smrti nemůže člověka okrást o viru a svobodnou vůli. Bůh dává tolik síly, že je možné utrpení snášet... Lidé mají obavy kvůli mému svědomí a mé ženě a dětem. Avšak nemohu věřit tomu, že by proto, že má člověk ženu a děti, mohl urážet Boha.“

Linecký biskup Ludwig Schwarz napsal při příležitosti svatořečení Franze Jägerstättera: „F. J. je prorok s dalekým a jasnozřivým pohledem, jež mělo tehdy jen málo jeho současníků, je příkladem ve věrnosti svědomí, je advokátem nenásilí a míru, varuje nás před ideologiemi, je to věřící muž, kterému byl Bůh opravdu středem a centrem života.“

Zdroje: <https://www.dioezese-linz.at/site/jaegerstaetter/biografie/franz/article/7088.html>
<https://www.ofm.cz/2020/05/20/blahoslaveny-franz-jaegerstaetter-lepe-je-poslouchat-boha-nez-lidi/>

Víte, který svatý bývá zobrazen se zuby na zádech? Je to sv. Josef, který má pilu přes rameno. Umělci ho znázornili jako tesaře, protože je v evangeliích takto představen.

Svatý Josef

OTEC BEDŘICH HORÁK

Jak jste už asi slyšeli, tento rok vyhlásil papež František za zvláště věnovaný svatému Josefovi, který je mu osobně ze světců velmi drahý. Proto nebude od věci, když si Josefa trochu více přiblížíme z textů Písma.

Dva evangelisté, Matouš a Lukáš, kteří ho zmiňují, o něm nemluví mnoho, ale přece jen dostatečně, aby bylo možné pochopit, jakým byl člověkem a jaké poslání mu Bůh svěřil.

Přibližně si nejdříve jeho již zmíněnou profesi. Většina překladů Písma sv. uvádí, že byl tesařem. Ovšem výraz, který se nachází v původním řeckém textu, není tak jednoznačný a konkrétní. Je to slovo „tekton“, které mělo ve starověkém světě různé významy. Může označovat práci se dřevem, ale může se také vztahovat ke tkaní, stavění nebo výrobě.

Tekton mohl být tesař, ale toto slovo mohlo označovat také zedníka či prostě odborníka na stavbu domu. Slovo se dá přeložit i jako „řemeslník“. Můžeme si tedy představit sv. Josefa a jeho nevlastního syna Ježíše, jak chodili po městečku a lidé je žádali, aby k nim zašli a provedli jim v domě opravy nebo přímo stavbu domu. Proto když Ježíš začal veřejně vystupovat se svým učněním, hodně lidí z Nazareta (a okolí) ho znalo jako tesaře (či obecně řemeslníka), jak nám to ostatně dokládá i evangelium (Mk 6, 3).

Ale pojďme si představit Josefa i z těch dalších, důležitějších hledisek, která nám Písmo svaté předkládá. Byl zasnouben s Pannou Marií (srv. Mt 1, 18; Lk 1, 27); byl to „muž spravedlivý“ (srv. Mt 1, 19) – spravedlnost zde znamená svatost, odraz Božího jednání, které lze charakterizovat jako lásku, milosrdenství, spásu. Vždyť Josef byl stále připraven plnit Boží vůli vyjádřenou

v Božím zákoně (srv. Lk 2, 22. 27. 39) a ve čtyřech snech (Mt 1, 20; 2, 13. 19. 22). Je zajímavé, že Josef nemluví, ale hned koná to, co je v souladu s Boží vůlí, jak ji spatřuje třeba právě v těch snech. V Písmu není uvedeno žádné slovo, které by Josef pronesl.

Po dlouhé a úmorné cestě z Nazareta do Betléma ke sčítání lidu nařízenému římským císařem musel narychlo najít pro Marii nějaký příbytek, protože každou chvíli měla porodit dítě, a našel pouze stáj, protože v běžných útulcích „pro ně nebylo místo“ (Lk 2, 7), ať už byl k tomu důvod pro jejich chudobu, pokročilé těhotenství Panny Marie či jiný, nám neznámý. Byl svědkem toho, jak se Mesiáš klaněl pastýři (srv. Lk 2, 8–20) a mudrci (srv. Mt 2, 1–12), z nichž jedni zastupovali izraelský lid a druzí pohan-ské národy.

Byl považován za otce Ježíše, jemuž dal jméno, které mu ve snu zjevil anděl, když mu řekl: „Dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů“ (Mt 1, 21). Jak známo, dát někomu nebo něčemu jméno znamenalo v Bibli zaujmout k němu důvěrný vztah, podobně jako Adam při stvoření světa dával jméno nejprve zvířatům a nakonec i své ženě (srv. Gn 2, 19–20). Dávat jméno dítěti bylo privilegiem otce.

Čtyřicet dní po Ježíšově narození obětoval Josef spolu s Marií dítě Bohu v jeruzalémském chrámě, kde s údivem vyslechl Simeonovo proroctví o Ježíšovi, který významně ovlivní život mnohých lidí, a Marii, která

bude zasažena bolestí vzhledem ke svému Synu (srv. Lk 2, 22–35). Aby ochránil Ježíše před Herodem, utekl spolu s Marií a Ježíšem do Egypta, kde přebývali jako cizinci (srv. Mt 2, 13–18). Po návratu do vlasti se ukryl v malé a tehdy neznámé obci Nazaret v Galileji, odkud, podle mínění lidí, nemělo vzejít nic zvláštního, tedy ani povstat žádný prorok (srv. Jan 1, 46; 7, 52); bylo to daleko od jeho rodného města Betléma i od Jeruzaléma, kde stál chrám. Když se během poutě do Jeruzaléma dvanáctiletý Ježíš ztratil, Josef spolu s Marií ho s úzkostí hledali a našli právě v chrámu, kde s neobyčejnou moudrostí rozmlouval s učitelem Zákona a kde také zdůraznil své Boží synovství, které Josef s Marií pak o to více respektovali (srv. Lk 2, 41–50).

Sv. Josef byl ve svém životě veden velkou úctou k Bohu a také horlivostí v plnění Boží vůle. Ať je i pro nás ochráncem a velkým vzorem!

Foto: Choat, tiero - Adobe stock